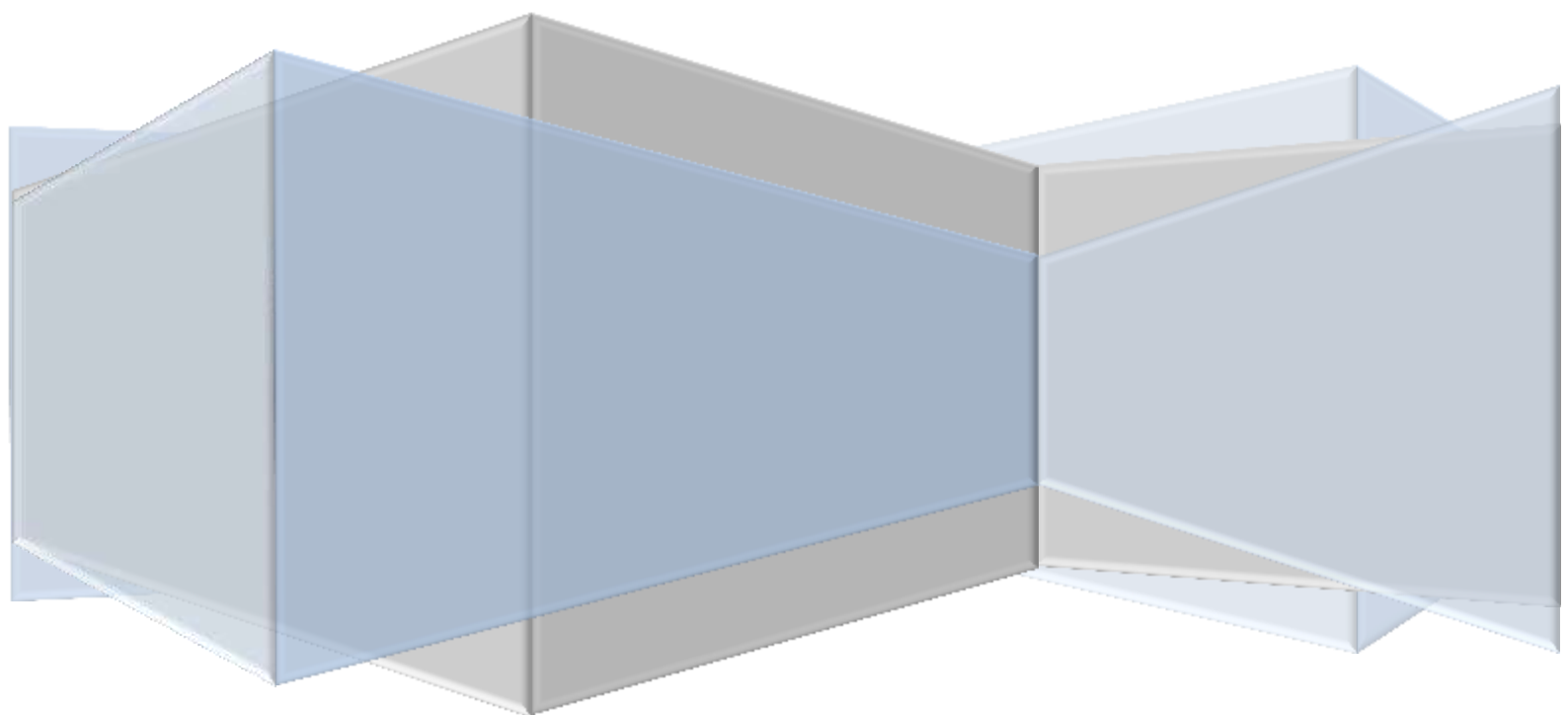

Belső vizsgák a református iskolákban

Készítette: Bánné Mészáros Anikó és Görög Tímea 2016

Tartalom

I.	Bevezető.....	1
II.	Általános iskolák elemzése	2
	Hiányzó adatok	2
	Hittan tantárgyi vizsgák.....	3
	A hittan vizsgát rendező iskolák listája	4
	Tantárgyi belső vizsgák	5
	A vizsgák áttekintése tantárgyak szerint.....	6
	A vizsgák jellege	7
	Részletes információk.....	7
III.	Középiskolák elemzése	7
	Hiányzó adatok	7
	A belső vizsgák indokoltsága, jelentősége	8
	A vizsgák megszervezése	8
	A vizsgák anyaga, értékelése.....	9
	Tantárgyi belső vizsgák	9
	Hittan tantárgyi vizsgák.....	11
IV.	Zárszó	11

I. Bevezető

A Református Pedagógiai Intézet mérés-értékeléssel foglalkozó munkatársai fontosnak tartották, hogy áttekintésük legyen a református iskolákban megvalósuló belső tantárgyi mérésekről.

A belső mérések az intézmények pedagógiai programjában kerülnek szabályozásra. Ezt a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet írja elő, melynek a **6. A pedagógiai program című fejezetében**, a 7.§ (1) a) pontja alatt található a

ai) a tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályait, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,

és ugyaninnen a b) pont alatt

bi) a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,

valamint a

7.§ (5) pontja szerint Az iskola pedagógiai programjában meg kell határozni

a) az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét,

előírások figyelembevételével kellett a pedagógiai programban szerepeltetni a tervezett vizsgák leírását.

Az intézmények pedagógiai programjait a

http://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/koznevelesi_intezmenykereso oldalon értük el. Itt az OM számok beírása után a keresés funkcióval megtalálhatóak az adott iskola hivatalosan feltöltött dokumentumai, úgymint a Szervezeti és Működési Szabályzat, a Házirend és a Pedagógiai Program.

Pl.

http://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_latogatoknak/kir_info!/KIR_Info_Publikus/Home/Index/200001

E három dokumentum közül a pedagógiai programot tekintettük át.

II. Általános iskolák elemzése

Az általános iskolák pedagógiai programjainak áttekintésénél az első észrevételünk az volt, hogy néhány, a közelmúltban reformátussá vált iskola esetében az említett felületen még nem érhetőek el az előírt dokumentumok. Másik megállapításunk, hogy az intézmények közel fele nem a kívánatos *pdf* formátumban, hanem szerkeszthető *doc* formátumban töltötte fel a hivatalos dokumentumait.

Hiányzó adatok

A 99 különböző OM számmal rendelkező intézmény közül összesen 15 általános iskola esetében nem rendelkezünk a belső vizsgára utaló adatokkal.

Ennek oka, hogy 13 intézménynek a hivatalos KIR felületen egyáltalán nem volt megtalálható a pedagógiai programja. További 4 intézmény esetében pedig a feltöltött pedagógiai program nem tartalmazta a helyi tantervet, így „az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje” cím alatt szükségszerűen szerepeltetendő információkhoz nem férünk hozzá. Két intézmény adatait csak a honlapjukon megtalált pedagógiai program alapján tudtuk kigyűjteni.

Ezen iskolák közül egy 2011 szeptemberétől, négy 2012 szeptemberétől és szintén négy 2015 szeptemberétől református fenntartású.

A KIR oldalra feltöltött pedagógiai programok döntő többsége 2013 szeptemberétől lépett érvénybe. Elenyésző azoknak a pedagógiai programoknak a száma, amely ennél frissebb. Néhány pedagógiai program elavult adatokat is tartalmaz. A közeljövőben felhívjuk ezeknek az intézményeknek a figyelmét a tapasztalt pontatlanságokra.

Az általános iskolák körében 50 intézményben nem szerveznek belső vizsgákat.

A református általános iskolák közül így csupán 34 olyan intézményt sikerült beazonosítani, ahol a pedagógiai programban is megtervezve tartanak tantárgyi vizsgákat.

Hittan tantárgyi vizsgák

Először a hittan tantárgyi vizsgákat vettük górcső alá. Összesen 14 református általános iskolában tartanak hittanból vizsgát. Ezek túlnyomó többsége a 8. évfolyam végén tartott szóbeli számonkérés. Néhány iskolában alsóbb évfolyamonkon (is) van vizsga, illetve két iskolában (Tiszakécskén és a nyíregyházi Jókaiiban) alsó tagozaton is rendeznek hittan vizsgákat. A vizsgán szerzett jegy általában beleszámít az év végi jegybe, de sok iskola esetében nem találtunk adatot a vizsgaeredmények beszámításával kapcsolatban a pedagógiai programban. A hajdúböszörményi iskolában szervezett hittan vizsga egyedi sajátossága, hogy nem csak református, hanem más felekezeti tanulókra is vonatkozik, valamint a református vallású tanulók esetében ez egyben konfirmációs vizsga is. A hódmezővásárhelyi vizsga súlya is hasonló, – itt egyben konfirmációs vizsgának is számít a hittan tantárgyi vizsga. Mindkét iskolában a 8. évfolyam végén tartják a vizsgát. Idézet az említett két iskola pedagógiai programjából:

A hajdúböszörményi vizsgáról - a Pedagógiai Programjukból idézve

„A hittanvizsga iskolánkban a 2011/2012-es tanévtől kezdődően került bevezetésre, kötelező jelleggel. A vizsgán való részvétel a 8. osztályos tanulók hit-és erkölcsstan tanulmányainak szerves részét képezi. A felkészülés (témakörök, tételek kidolgozása) a nyolcadikos tananyag keretében valósul meg, ezért a vizsgán elért eredmények – pl. „kiválóan megfelelt”, „megfelelt” és „nem megfelelt” – érdemjegyek formájában jelennek meg az osztálynaplóban. Kétségtelen ugyan, hogy a vizsgán való megmérettetés – felekezeti hovatartozástól függetlenül – az intézmény valamennyi diákjára nézve kötelező, a nem református vallású hallgatók azonban egy rövidített tételsort kapnak, amely tekintettel van a különböző felekezetek eltérő dogmatikai és hitelvi tanításaira. Mindezeket figyelembe véve kerültek összeállításra a hittanvizsga komplex tételei. Az általános iskolai (1–8. évf.) hit-és erkölcsstan tantárgy legfontosabb anyagrészeit felölelő tételek „A” (bibliaismereti) és „B” (egyház-és hitvallás ismereti) részből állnak, amelyek közül a nem református vallású diákoknak csak az „A”, azaz a bibliaismereti tételekről kell számot adnia, hiszen a Szentírás „öröksége” valamennyi felekezet közös értéke. Elsősorban iskolánk egyházi jellegének köszönhető, hogy a hittanvizsga szóbeli típusú, amelyen nemcsak az iskola vezetősége és a diákok, hanem a szülők és a fenntartó Bocskai téri Református Gyülekezet lelkészei és presbiterei is részt vesznek. Noha a vizsga az anyagrészek „tétéles” kidolgozása miatt közel áll a szóbeli érettségik vizsgaszituációjához, a hittanvizsga sokkal inkább a református konfirmációs vizsgákkal mutat szoros, lényegi hasonlóságot. Ennek köszönhető, hogy a sikeres hittanvizsgát tett református vallású diákok számára a Bocskai téri Református Gyülekezet lehetőséget biztosít arra, hogy egy „kiegészítő” konfirmációs fogadalomtétellel teljes jogú (Úrvacsorával élő) gyülekezeti taggá váljanak. Mindezek következtében a hittanvizsga nemcsak az átfogó ismeretekre, hanem egyúttal a diákok bizonyosságtételére is épül, illetve azt munkálja.”¹

¹ A Baltazár Dezső Református Általános Iskola Pedagógiai Programja 2013. 53. oldal

A hódmezővásárhelyi - vizsgáról a Pedagógiai Programjúból idézve

„A vizsga szóbeli formában zajlik, amely nyilvános – szülők, tantestület, gyülekezet presbitériuma, egyéb érdeklődők számára. Helyszíne a Református Ótemplom. A vizsga minősítése befolyásolja a tanév végi osztályzatot. A vizsga letételét követően a tanulók szándékuk szerint jelentkezhetnek konfirmációs fogadalomtételre saját gyülekezeteikben. A vizsga a 7-8. évfolyam tananyagtartalmára épít, a helyi tanterv tematikája szerint követelmény a Heidelbergi Káté, és a Konfirmációs Káté ismerete.”²

A hittan vizsgát rendező iskolák listája

Ssz.	OM azonosító	Intézmény neve	Intézmény címe	A mért évfolyam	A vizsga jellege	
1.	027413	Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája, Általános Iskolája és Óvodája	Nagyharsány	8.	szóbeli	év végi beszámít az év végi jegybe
2.	027816	Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium	Tiszakécske	alsó	szóbeli	nincs adat
	027816	Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium	Tiszakécske	5-8	szóbeli	nincs adat
3.	028278	Magvető Református Általános Iskola és Óvoda	Gyula	nincs adat	szóbeli és írásbeli	nincs adat
4.	028995	Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda	Miskolc	8.	szóbeli	év végi
5.	031064	Baltazár Dezső Református Általános Iskola	Hajdúböszörmény	8.	szóbeli	konfirmációs vizsga is egyben
6.	035917	Kaszap Nagy István Református Általános Iskola és Óvoda	Túrkeve	7.	szóbeli	év végi, az év végi jegy 1/3 részét adja
7.	200950	Kálvin Téri Református Általános Iskola	Veresegyház	6., 7., 8.	írásbeli	év végi, témazáró jegyként beszámít

² Szónyi Benjámin Református Általános Iskola Pedagógiai Programja 2013. 33. oldal

8.	201724-004	Eötvös József Református Oktatási Központ Heves	Átány	8.	szóbeli	év végi dolgozatjegyként
9.	201470	Erőss Lajos Református Általános Iskola	Püspökladány	8.	szóbeli és írásbeli	nincs adat (Záróvizsga a neve)
10.	201691	Csopaki Református Általános Iskola	Csopak	8.	nincs adat	év végi, dolgozatjegyként beszámít
11.	201699	Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola	Felsőzsolca	8.	szóbeli	Év végi témazáró dolgozatként beszámít
12.	029610	Hódmezővásárhely Szőnyi Benjámint Református Általános Iskola	Hódmezővásárhely	8.	szóbeli	év végi igen konfirmációs vizsga is egyben
13.	033400	Jókai Mór Református Általános Iskola	Nyíregyháza	alsó és felső is	írásbeli és szóbeli is	nincs adat
14.	029625	Kiss Bálint Református Általános Iskola	Szentes	8.		év végi, de csak választható tantárgy nincs adat

Tantárgyi belső vizsgák

Az évfolyamokat vizsgálva a 35 iskola közül 21 esetében a 8. évfolyamon, túlnyomórészt a tanév végén van a belső vizsga.

Az alábbi iskolákban **minden felsős évfolyamon** rendeznek valamelyik tantárgyból vizsgát:

- Kunszentmiklósi Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola
- Tiszakeszi Lorántffy Zsuzsanna Református Általános Iskola,
- Mezőtúr Mezőtúri Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Óvoda
- Veresegyház Kálvin Téri Református Általános Iskola,
- Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda,
- Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium
- Kaposvári Lorántffy Zsuzsanna Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
- Túrkevei Kaszap Nagy István Református Általános Iskola és Óvoda,

Más iskolákban még változatosabb a kép:

- A Kecskeméti Református Általános Iskolában az 5-8. évfolyamokon két-három havonta van szóbeli vizsga

- A miskolci Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvodában csak a 7. évfolyamon van év végén vizsga
- A nyíregyházi Jókai Mór Református Általános Iskola pedagógiai programjában csak a felső tagozat van jelölve, konkrét évfolyamon nincsenek megadva a vizsgával kapcsolatban
- A gyulai Magvető Református Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programjában jelölve van a tantárgyi vizsga ténye, de részleteket nem tudtunk meg a dokumentumból

Néhány iskolában **alsó tagozaton** is rendeznek tantárgyi vizsgákat.

Két iskolában az 1-4. évfolyamig ez részletesen meg van határozva:

- Tiszakeszi Lorántffy Zsuzsanna Református Általános Iskola,
- Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda.

Azt, hogy az alsó tagozaton történik a mérés jelölték, de konkrét évfolyamot nem adtak meg:

- Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium,
- Nyíregyházi Jókai Mór Református Általános Iskola

A Törökszentmiklósi Bethlen Gábor Református Általános Iskola, Óvoda esetében a 4. évfolyamon van vizsga hittanból.

A vizsgák áttekintése tantárgyak szerint

A leggyakrabban előforduló vizsgatantárgy a **matematika** és a **magyar nyelv**. Mindkettő 19 iskolában kötelező vizsgatárgy. Ezeket követi az **idegen nyelv** amely 18 iskolában kötelező vizsgatantárgy, egy iskolában választható, a Siklói Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvodában pedig ezzel is segíteni kívánják a tanulókat abban, hogy sikeres nyelvvizsgát tegyenek.

Történelemből kötelező jelleggel 12, választható módon 2 iskolában szerveznek belső vizsgát.

Magyar irodalomból 9 iskolában rendeznek vizsgát.

Fizika tantárgyból 7 iskolában van vizsga és még 2 iskolában választható ez a tantárgy.

Kémiából 6 iskolában kötelező és 2 iskolában lehetséges belső vizsgát tenni. Ezek a tantárgyak 6 iskola esetében „együttjárnak”.

A **biológia** és a **földrajz** hét iskolában kötelező és kettőben választható vizsgatárgy. Összességében elmondható, hogy az az iskola, amelyik fontosnak tartja a természettudományos tárgyakat (mind a négy tantárgyat) - legalább választható szinten – lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók vizsgát tegyenek azokból.

Ének-zene, rajz és vizuális kultúra, illetve testnevelés tantárgyakból ugyanabban a három iskolában szerveznek belső vizsgát. (Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium, Kunszentmiklósi Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, Gyulai Magvető Református Általános Iskola és Óvoda)

Az **informatika** négy iskolában kötelező és egy esetében választható vizsgatárgy.

A **környezetismeret** vizsgatárgyként 2 iskolában fordul elő, a **természetismeret** 1-ben.

Technika tantárgyból két iskolában van vizsga: Tiszakécskén és Gyulán.

A **hon-és népismeret** egy iskolában vizsgatárgy.

Egyházi ének tantárgyból két iskolában szükséges vizsgát tenni. (Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium, Gyulai Magvető Református Általános Iskola és Óvoda)

A Kecskeméti Református Általános Iskolában humán-reál csoportosításban szerepelnek a vizsgatárgyak.

A vizsgák jellege

A vizsgák jellege (írásbeli/szóbeli) adatok hiányában nem minden esetben volt megállapítható. Hozzávetőlegesen a szóbeli és az írásbeli vizsgák fele-fele arányban fordulnak elő.

A vizsgák szakmai alapjairól kevés információt találtunk. Ezek alapján az körvonalazódik, hogy a vizsga anyaga tantárgyi követelményekre épül, és a vizsga anyagát a szaktanár, vagy a szakmai munkaközösség állítja össze. A vizsgabizottság a tárgyat tanító tanárokból, az iskola vezetőségéből és hittan vizsga esetén a helyi lelkészből áll.

Részletes információk

Az egyes iskolák vizsgáiról részletesen tájékozódhatnak a mellékelt Excel táblázatból. (Publikus_Belső_vizsgák_listája_ÁLT_ISK_20160425_BMA.xlsx) Ebben megtalálható három iskola pedagógiai programjából kiemelt, részletesen kidolgozott vizsgaleírása is. (Mezőtúri Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Óvoda, Veresegyházi Kálvin Téri Református Általános Iskola, Tiszaújváros Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola)

III. Középiskolák elemzése

Jelen „tanulmány” a középiskolák esetében a közismereti tantárgyak belső méréseivel foglalkozik, a szakmai képzést biztosító intézmények szakmai tárgyú méréseire nem terjed ki.

Hiányzó adatok

Az áttekintett 35 intézmény közül 10 intézmény esetében vagy nem történik belső mérés vagy annak leírása nem érhető el sem a KIR, sem az intézmény felületén letölthető dokumentumokból.

A református középiskolák egy része esetében a Pedagógiai Programban kötelezően rögzítendő „Tanulmányok alatti vizsgák” részletezése nem terjed ki az osztályozó, a különbözeti, a pótló, valamint a javítóvizsgák mellett azokra a belső vizsgákra, amelyek jellegét és módját vizsgálni kívántuk. Ebből arra következtetünk, hogy ezekben az intézményekben nem történik olyan mérés, amely minden tanulóra kiterjedően vizsgálná az érettségi vizsgát megelőzően a tárgyi tudást, gyakorlatot, felkészültséget.

Vannak olyan református középfokú oktatási intézmények is, amelyek Pedagógiai Programjában található utalás arra vonatkozóan, hogy végeznek tantárgyi méréseket, de ezek részletezésére egy külön, a Pedagógiai Program mellékletét képező dokumentumban került sor. Elektronikus formában azonban egyetlen ilyen dokumentum sem érhető el, azok feltöltése nem történt meg a KIR felületére, és az intézmény honlapján sem lelhetőek fel. Olyan középiskola is akad, amely leírja a Pedagógiai Programjában, hogy annak mellékletei csak

papír alapon, az iskolában érhetőek el. Ezeknek az intézményeknek javasoljuk a teljes dokumentum feltöltését és elérhetővé tételét mind a KIR, mind a saját intézményi felületükön, hiszen a kötelező dokumentumok megléte csakis így teljes.

(A vizsgált intézmények pedagógiai programja főként 2013-as és 2014-es keltezésű, ezek aktualizálásának szükségességére most is felhívjuk a figyelmet.)

A belső vizsgák indokltsága, jelentősége

A vizsgák megszervezésének indokltsága általában kettős. Egyrészt fontos, hogy a tanulók ne csak az érettségi vizsga alkalmával szembesüljenek a vizsgaszituációval, feladattípusaival, másrészt lényeges, hogy az intézmény átfogó képet kapjon egy-egy évfolyam tanulmányi eredményeiről, amelyet fel tud használni a továbbiak során. A belső vizsgák arra is lehetőséget adnak, hogy a tanulók felkészüljenek az előrehozott érettségi vizsgákra. Egy budapesti gimnázium „Kilépő” vizsgákat szervez a 10. és a 11. évfolyam végén az órateremben jelölt kilépő tantárgyak esetében. A vizsgák anyagait úgy állítják össze, hogy a tanuló felmérhesse, tudása elegendő-e az (előrehozott) érettségi vizsga letételéhez.

Van olyan középiskola, amelyben olyan nagy jelentőséget tulajdonítanak a vizsgának, hogy az arról történő hiányzsról szülői igazolást nem fogadnak el, illetve ha a tanuló a vizsgán nem jelenik meg, nem teljesíti a tanév követelményeit. Egy debreceni gimnázium sajátja, hogy aki nem teljesíti sikeresen a vizsgáit, az nem tehet fogadalmat a következő tanévnytön, így nem teljesíti a diákpolgárrá fogadás feltételeit sem.

Az egyik középiskolában olyannyira az érettségi vizsgák főpróbáinak tekintik a belső vizsgákat, hogy „Az írásbeli dolgozatokat még a szóbeli vizsgák megkezdéséig ki kell javítani, azok értékelését el kell végezni, ugyanakkor az eredmények ismertetésére csak a szóbeli vizsgák után kerülhet sor. A szóbeli vizsga időpontját az intézményigazgató határozza meg. A záróvizsga eredményét ismertetni kell a szülőkkel, a záróvizsga tényének a bizonyítvány „jegyzet” rovatába bejegyzésként meg kell jelennie minősítés nélkül.”

Ám olyan középiskola is akad, ahol a belső vizsga kötelezettsége alóli felmentés is lehetséges: „A szaktanárok munkaközössége dönthet úgy, hogy a tanulmányi versenyeken eredményesen szereplő diákokat felmenti az adott tantárgy év végi vizsgájáról (jeles érdemjeggyel).”

Van olyan református középiskola is, ahol a tanulónak - ha olyan tantárgyat választ érettségi tárgyként, amiből nem tett szintmérő vizsgát a tanulmányai alatt, akkor - az érettségi vizsgára jelentkezés után a tantárgyból szintmérő vizsgát kell tennie. Ebben az intézményben vizsgáznia kell annak a tanulónak is, akinek a hiányzása az adott tárgyból eléri a 100 órát (1 óra igazolatlan hiányzás 10 óra igazolt hiányzással egyenértékű).

A vizsgák megszervezése

A tanulmányok alatti vizsgák megszervezésére az intézmények többsége esetében az érettségi vizsga szabályai az iránymutatóak (pl. a vizsgabizottság tagjai; az írásbeli vizsga és a szóbeli feleletek időtartama; jogszabályi előírások a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázók esetén; a vizsga rendje, körülményei, értékelése). A

belső vizsgák követelményrendszerét az érettségi vizsgák követelmény-rendszere mellett igazítják még pl. a nyelvvizsgákéhoz és az OKM kritériumaihoz is.

A vizsgák megszervezése illeszkedik az iskolai szünetek (őszi, téli, tavaszi) időpontjához, azokra rendszerint a szünetek után kerül sor. A vizsgák témájának kihirdetése minden esetben legalább 3 hónappal megelőzi a vizsga időpontját. A belső vizsgák tényéről, időpontjáról és témaköreiről a szaktanárok minden esetben a szükséges felkészülési idő biztosításával tájékoztatják a tanulókat. Olyan intézmény is van, ahol a szülők és a diákok külön írásbeli tájékoztatót kapnak, amelyben a tantárgyi elvárások is szerepelnek.

A belső vizsgákat többnyire a 10. és a 11. évfolyamon szervezik, de akad példa arra is, hogy a 12. évfolyamosok tesznek próba-érettségi vizsgát. (pl. a 12. évfolyamosok szóbeli próba-érettségi vizsgát tesznek magyar nyelvből, irodalomból és történelemből januárban; matematikából pedig áprilisban van írásbeli próba érettségi vizsga.)

A vizsgák anyaga, értékelése

A vizsgák anyagát elsősorban az aktuális tanév (vagy az addig már tanult tananyag) anyagából állítják össze a szaktanárok. Az írásbeli vizsgákon a tanulók által már ismert feladattípusokat, mérési módszereket alkalmaznak.

A vizsgajegyek jelentős súllyal bírnak a félévi/tanév végi osztályozáskor. Általában 2, vagy 3-szoros szorzóval szerepelnek, de van olyan intézmény is, ahol két témazáró jegyként vagy a félévi/év végi érdemjegyben egyharmad súllyal (az első és a második félévzáró osztályzat mellett) vesz részt az osztályzat kialakításában.

Tantárgyi belső vizsgák

A tantárgyi belső vizsgák tekintetében elég változatos képet mutatnak a református középiskolák. Vannak olyan intézmények, amelyekben:

- **(szinte) minden évfolyamon:** Juhász Gyula Református Gimnázium és Szakképző Iskola; Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium; Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium; Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium

- **a végzős évfolyam kivételével (szinte) minden évfolyamon:** Gödöllői Református Líceum Gimnázium; Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium; Szentendrei Református Gimnázium; Tatai Református Gimnázium; Karcagi Nagykun Református Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola; Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája, Általános Iskolája és Óvodája; Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola

- **a 8. és a 10. és/vagy a 11. évfolyamon:** Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnáziuma; Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium; Balázs Győző Református Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű, Egységes Művészeti Általános- és Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola

- **csak a 10. és a 11. évfolyamon:** Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon; Kisvárdai Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium; Ecsedi Báthori

István Református Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium; Lorántffy Zsuzsanna Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

- **csak alsóbb évfolyam(ok)on:** Bocskai István Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium; Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakközépiskolája és Diákotthona

- **csak páros évfolyamokon:** Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma

végeznek belső mérést.

A Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium, az Arany János Református Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, valamint a Mezőtúri Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Óvoda esetében az elérhető dokumentumokból nem derül ki, hogy az egyes tantárgyak belső mérésére mikor, melyik évfolyamon kerül sor.

A legtöbb intézményben magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és idegen nyelv, tehát csak a **kötelező érettségi tantárgyakból** szerveznek mérést. Azokban az iskolákban, amelyekben nyomon követhetőek a mérési eredmények magyar nyelv és irodalom illetve matematika tárgyból biztosan van mérés, és kevés az olyan iskola, ahol történelemből és idegen nyelvből is ne kerítenének sort a tanulók felkészültségének mérésére. Van 4 olyan iskola is, amelyben a tanulóknak nemcsak az 1., hanem a 2. idegen nyelv tudását is mérik (Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája, Általános Iskolája és Óvodája; Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium; Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola; Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon).

Az iskolák kb. 1/5-ében mérik a tanulók felkészültségét a **természettudományos** tárgyakból is. Rendszerint az alacsonyabb évfolyamokon és választható jelleggel, a négy tárgy közül (biológia, kémia, fizika, földrajz) egy vagy két tárgyból kell vizsgáznuk a tanulóknak. Akad olyan intézmény is, ahol egymást követő két évfolyamon (7. és 8.) is választaniuk kell a diákoknak két-két természettudományos tárgy közül, hogy melyikből adnak számot a tudásukról. A legtöbb gimnáziumban azonban a 10. évfolyamon kerítenek sort a természettudományos tárgyak belső mérésére.

Informatikából mindössze 5 középiskolában (Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium; Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola; Arany János Református Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium; Gödöllői Református Líceum Gimnázium; Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium) szerveznek belső vizsgát, főként gyakorlati számonkérésként, de van 3 olyan intézmény is, ahol írásbeli vizsgát is tartanak. A mért évfolyam rendszerint a 9., de akad példa a 7. és a 10. évfolyamon történő mérésre is.

Az **egyházi ének** esetében egyetlen olyan református középiskolai létezik (Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma), ahol a pedagógiai programból kinyerhető adatok alapján szerveznek belső mérést, de részletek ezzel kapcsolatban sem találhatók.

Hittan tantárgyi vizsgák

A református középiskolák alig 1/6-ában szerveznek belső vizsgát hit- és erkölcstan tantárgyból. Nagyrészt a 10. évfolyamos tanulók hittan tudását mérik, mindössze két iskolában történik a 7-9. illetve a 12. évfolyamon a mérés. A vizsga jellege változó, írásbeli vagy szóbeli, de olyanra is van példa, ahol írásban és szóban is vizsgáznak a tanulók.

OM azonosító	Intézmény neve	Intézmény címe	A PP kelte	Mért évfolyam	A vizsga jellege
027816	Tiszaékcskei Református Általános Iskola és Gimnázium	6060 Tiszaékcske, Templom tér 3.	2013.03.01	nincs adat	nincs adat
027948	Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola	6090 Kunszentmiklós, Kálvin tér 17.	2013.04.15	10.	Írásbeli
033387	Kisvárdai Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	4600 Kisvárd, Flórián tér 5.	2013.	10.	Szóbeli
037178	Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakközépiskolája és Diákotthona	8500 Pápa, Március 15. tér 9.	2013.	7., 8., 9., 10.	Szóbeli
101433	Szentendrei Református Gimnázium	2000 Szentendre, Áprily tér 5.	2013.	9.	Írásbeli (választható)
200415	Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium	1043 Budapest, Nyár utca 4.	2014.	12.	Írásbeli és szóbeli
201217	Tatai Református Gimnázium	2890 Tata, Kossuth tér 11	2013.	10.	Szóbeli

IV. Zárszó

A jövőbeni feladatunk – a hagyományként élő belső vizsgákhoz – szaktanácsadóink révén szakmai segítségnyújtás, mind a vizsgaanyagok összeállítása, mind a vizsga lebonyolítása tekintetében.

Kérdéseikkel, esetlegesen a nyilvános adatbázisokban nem hozzáférhető jó gyakorlataikkal kapcsolatosan intézményeink bizalommal fordulhatnak az RPI mérés-értékelési szakértőihez a következő elérhetőségeken:

Bánné Mészáros Anikó pedagógiai szakértő – banne.aniko@reformatus.hu

Görög Tímea pedagógiai szakértő – gorog.timea@reformatus.hu